

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือแสวงหา ความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์เทคโนโลยีตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณีและสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์และสืบสานให้มั่นคงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กรมวิชาการ, 2552 : 1)

ด้วยความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรแกนการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนดให้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของคนไทยเพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจกันและใช้ในการ ประกอบกิจการงานทั้งส่วนตัว ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะคุณค่าทางวรรณคดี และภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษเป็นส่วนเสริมความงดงามในชีวิต เป็นเครื่องมือเรียนรู้ การบันทึกเรื่องราวจากอดีตถึงปัจจุบันและเป็นวัฒนธรรมของชาติ (กรมวิชาการ, 2552 : 3) ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารการอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราวความรู้ประสบการณ์ส่วน การพูดการเขียนเป็นทักษะการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดความนึกความเห็นความรู้และ ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ อย่างมีประสิทธิภาพสามารถรับความรู้ความคิดมาเลือกใช้เรียบเรียงคำตามหลักการใช้ภาษาไทย ได้ถูกต้องตามความหมายกาลเทศะและใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพวิมลรัตนสุนทรโรจน์ (2545 : 80) การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นอย่างมาก ในการดำรงชีวิตของคน เพราะผลการประเมินนักเรียนจำนวน 40 ประเทศพบว่าด้านการอ่านของคนไทยอยู่ในลำดับที่ 35-36 ถือได้ว่าค่อนข้างต่ำดังนั้นทุกภาคส่วนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับเด็กนักเรียนต้องให้

ความสำคัญต้องให้ความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจร่วมพลังสมองช่วยกันวางแผนคิดค้นหาวิธีแก้ไขปัญหา “การอ่านออกเสียง” และ “การสะกดคำ” ของนักเรียนไทยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องอย่างจริงจังเพราะการอ่านนั้นถือเป็น “หัวใจสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน” เด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาควรได้รับการแนะนำอบรมสั่งสอนฝึกฝนทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยการสะกดภาษาไทยและอ่านคำภาษาไทยให้ได้ให้คล่องแคล่วและแตกฉาน คมสันดี คมนันทิพัทธ์รัตน์ (2552 : 1) เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดทักษะการอ่านก็พบว่าหนังสือเป็นปัจจัยที่สำคัญดังที่ แม้นมาส สวัสดิ์พานิชย์ (2532 : 3) กล่าวว่าหนังสือแต่ละเล่มเป็นขุนทรัพย์ทางปัญญาซึ่งได้อ่านหนังสือมากก็ยิ่งมีปัญญามากดังนั้นการจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละวัยตลอดจนความสนใจที่เหมาะสมก็มีส่วนทำให้เกิดทักษะการอ่านเกิดผลสัมฤทธิ์ดังที่ กลิ่น สระทองเนียม (2545 : 23) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่าการอ่านเป็นขุนทรัพย์ทางปัญญาที่ยั่งยืนที่สุดเพราะการอ่านสามารถสร้างความรู้เท่าทันวิทยาการใหม่ๆที่เกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่องไม่เลือกเวลาสถานที่การมีนิสัยรักการอ่านชอบแสวงหาความรู้เมื่อมีการอ่านมากก็ทำให้เกิดจินตนาการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตนเองพัฒนางานให้ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกฉะนั้นหนังสือส่งเสริมการอ่านจึงเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาให้กว้างขวางยิ่งขึ้นดังที่งานวิจัยของสมสนิทไพศาล (2548 : 58-87) เฉลี่ยร้อยละ 85.33/86.43 ; หงษ์สา ดวงจันทร์โชติ (2548 : 85-86) เฉลี่ยร้อยละ 94.37/91.61 ; อรุณี จิรมหาศาล (2550 : 66-67) เฉลี่ยร้อยละ 80.44/80.20 ; อุไรยาพิมาย (2550 : 95-96) เฉลี่ยร้อยละ 87.67/83.85 ; จุฑามาศ ชัยสงคราม (2552 : 72-73) เฉลี่ยร้อยละ 84.72/82.22 และที่พบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพและกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการอ่านเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ตามลำดับ

หนังสือส่งเสริมการอ่านช่วยให้นักเรียนได้รับความบันเทิงสนุกสนานเพลิดเพลินสนองความต้องการของนักเรียนช่วยสร้างความคิดคำนึงและความคิดสร้างสรรค์ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาไทยให้เจริญตามวัยช่วยปลูกฝังคุณธรรมเจตคติและแบบอย่างอันพึงปรารถนาให้เกิดแก่นักเรียนช่วยให้นักเรียนรู้จักหนังสืออ่านหนังสือเป็นอ่านหนังสือเก่งเกิดนิสัยรักการอ่านซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนในอนาคตในแง่ที่รู้จักใช้การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้และจินตนา ใบบากชูยี (2542 : 27-28) กล่าวว่า การอ่านเป็นวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ปัจจุบันสังคมโลกเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และการแข่งขันการอ่านจึงเป็นวิธีที่จะช่วยให้มนุษย์ได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารและแนวคิดใหม่ๆอันจะเป็นการพัฒนาตนเองและรู้จักปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขใช้การอ่านเป็นวิธีแห่งการเรียนรู้ซึ่งจะเป็นการ

สร้างสรรค้สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 1) ให้การส่งเสริมการอ่านเป็นกลไกสำคัญที่พัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากการอ่านซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างเด็กและเยาวชนไทยให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

สภาพปัญหาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโคกไร่ที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนและเป็นครูประจำชั้นในระหว่างปีการศึกษา 2554 พบว่านักเรียนบางส่วนยังอ่านยังไม่ออกเขียนไม่ได้ไม่ชอบอ่านหนังสือไม่มีทักษะในการอ่านอ่านออกเสียงไม่ถูกต้องไม่เข้าใจในเรื่องที่อ่านสรุปเรื่องจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านไม่ได้ไม่สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ซึ่งสาเหตุอาจมาจากครูขาดเทคนิคการสอนส่งผลให้ผู้เรียนบางคนไม่มีความพร้อมในการเรียนขาดแคลนสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่จะส่งผลให้ผู้เรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ นอกจากนี้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโคกไร่ในปีการศึกษา 2554 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 65.25 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนได้ตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 70.00 (โรงเรียนบ้านโคกไร่. 2554 : 15)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโคกไร่ต้องการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

คำถามเพื่อการวิจัย

การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อศึกษาหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. เพื่อเปรียบเทียบการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนมีทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

1.1 ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ

1.2 ความพึงพอใจของนักเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโคกไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 24 คน

2. สถานที่

โรงเรียนบ้านโคกไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

3. เนื้อหา

หนังสือส่งเสริมการอ่านสร้างขึ้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่นำเนื้อหาในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1

เขียนในรูปของร้อยแก้วเพื่อการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนา หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการอ่าน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง ความชำนาญและความคล่องแคล่วในการอ่านภาษาไทยได้แก่การอ่านออกเสียงการเรียงลำดับเหตุการณ์และการเข้าใจความหมายเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1

ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E₁/E₂ หมายถึง คุณภาพด้านกระบวนการและผลลัพธ์ของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบฝึกหัดท้ายบททุกชิ้นรวมกัน

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

ค่าดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าคะแนนที่แสดงความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบหรือพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนได้รับประสบการณ์เรียนรู้นอกเหนือจากการอ่านหนังสือเรียนช่วยพัฒนาการอ่านของนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านรวมทั้งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ครูนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้พัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ
3. เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้สนใจในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหรือในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป
4. โรงเรียนมีหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจที่เหมาะสมกับวัยความสนใจและสภาพท้องถิ่นของนักเรียน



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY